

DOSTAVBA LOKALITY MEDLÁNKY

Předmětem řešení je rozlehlá rozvojová oblast mezi Technologickým parkem a městskou částí Medlánky v Brně. Jedná se o architektonicko-urbanistické studie, které byly zpracovány studenty Ústavu architektury, Fakulty stavební VUT v Brně pod vedením Jiřího Gerö, v rámci předdiplomních projektů v akademických ročnících 2022/2023 a 2023/2024. Byla řešena část rozvojové oblasti označená jako Me-1 dle připravovaného nového územního plánu města Brna. Zpracované studie mohou být podkladem pro chystanou územní studii celého území. Cílem bylo navrhnout kompaktní městskou strukturu s přiměřenou hustotou zástavby. Řešené území je o rozloze 20,5 ha, na kterém se v současnosti nachází orná půda. Celkově vzniklo jedenáct studentských prací ve dvou akademických ročnících, v článku jsou prezentovány tři studentské práce. Všechny předdiplomní práce zpracovávány v zimním semestru byly podkladem pro diplomové práce, které řešily detailněji vybraný objekt.

Vymezení území

Jedná se o lukrativní území na severu Brna v blízkosti významných brněnských krajinných útvarů – Medláneckého a Sřeleckého kopce. Lokalita je vymezena z jižní strany Fakultou chemickou VUT, z východní strany jsou areály různorodých výzkumných ústavů při ulici Hudcova, ze severu je zámecký medlánecký park a ulice Za Parkem, ze západní strany je území uzavřeno ulicí Purkyňovou s navazujícím Technologickým centrem. U současné tramvajové smyčky se počítá s rozšířením stávající tramvajové vozovny.

Analytická příprava

Na začátku práce se studenti zabývali vyhodnocením průzkumů a rozborů, konkrétně analýzou občanské vybavenosti a jejich funkcemi. Následně se zabývali územním plánem, a to jak stávajícím, tak připravovaným. Zpraco-

vali také analýzy dopravní a technické infrastruktury, dopravy, zeleně, vodstva a limitů využití území. Byl zkoumán růstový potenciál přilehlého Technologického parku.

Idea řešení

Při tvorbě návrhů měli studenti respektovat moderní trendy městské výstavby, navrhnout modrozelenou infrastrukturu, čtvrt krátkých vzdáleností a především respektovat urbanistické městotvorné principy. Návrhy pracují s majoritním umístěním smíšených obytných ploch a zejména prověřují možnosti prodloužení a posunutí tramvajové smyčky do nové vhodnější pozice.

Cílem všech návrhů bylo vhodně napojit novou čtvrt na stávající Medlánky s její cennou krajinnou zelení. Návrhy měly také doplnit chybějící občanskou vybavenost, veřejná prostranství a plochy pro rekreaci v zeleni.

Situace širších vztahů [Jan Drápel, Ústav architektury, FAST VUT, 2022/2023]

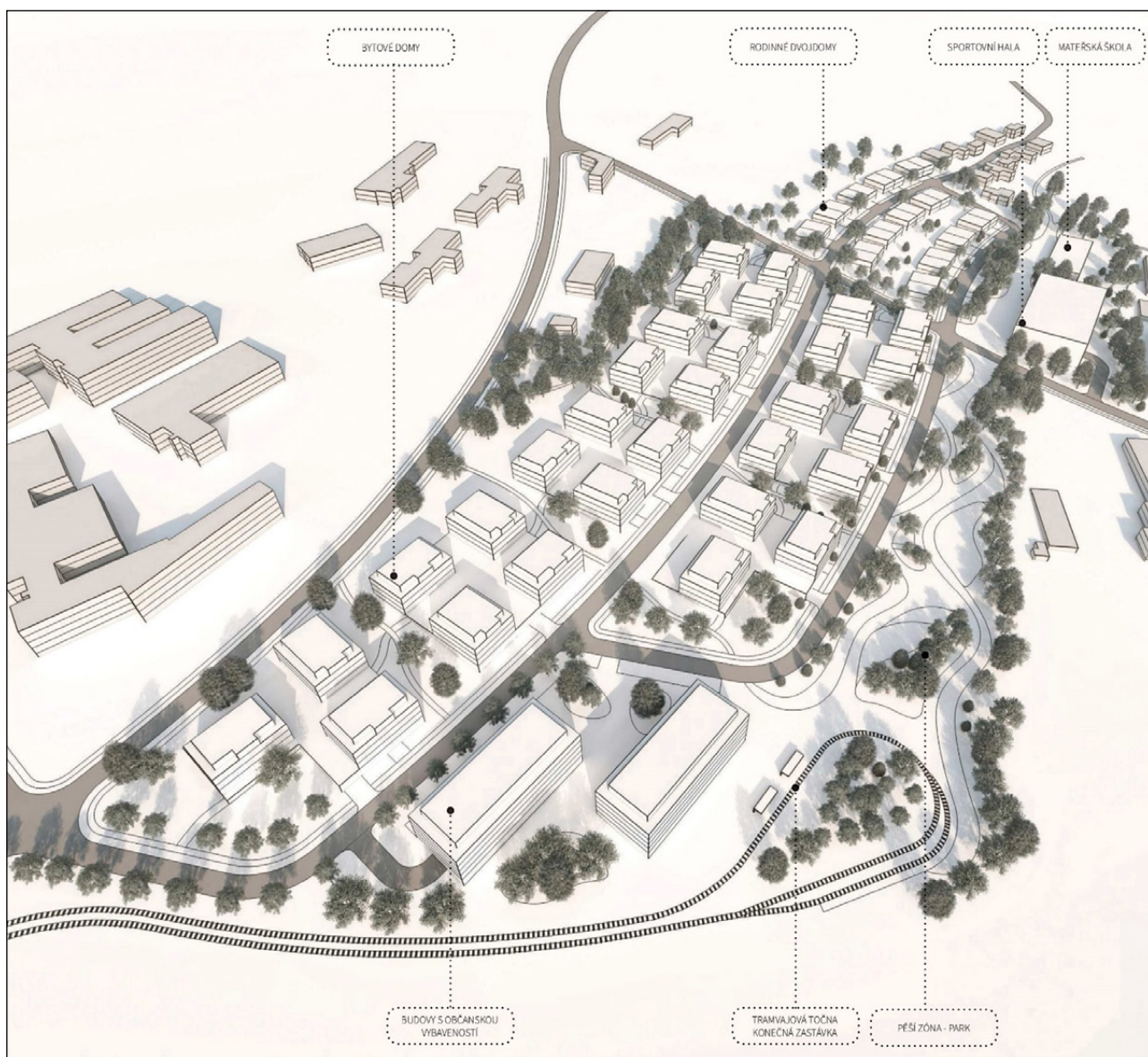
První návrh

Studentka Lucie Hlobilová ve svém návrhu vhodně zapojila terénní reliéf celého území a domy osadila na vrstevnice, čímž minimalizovala drahé přesuny zemin. V severní části situovala rodinné dvojdomy, které navazují na zástavbu stávajících rodinných domů. Největší plochu území zabírají bytové domy, ke kterým je prodloužena tramvajová trať. U tramvajové točny jsou situovány budovy s občanskou vybaveností. Studentka vhodně doplnila svůj návrh o sportovní halu, kterou rozpracovala ve své diplomové práci. Umístila ji v co nejbližší docházkové vzdálenosti od stávající základní školy, která by ji také využívala pro své sportovní aktivity. Severně od haly je umístěn jednopodlaž-

ní objekt mateřské školy, který přiléhá k Zámeckému parku a je zde umístěn proto, že se jedná o nejkolidnější část, kde je možno vytvořit i velkou zahradu pro školku. Převládající roli v návrhu zastávají plochy pro bydlení v bytových a rodinných domech tak, aby byl splněn hlavní cíl nového územního plánu města Brna. Celkem je uvažováno s 446 bytovými jednotkami pro 1 428 obyvatel.

Bytové domy jsou navrženy vždy ve skupinách po 3–4 objektech se společnou podnoží a parkováním v suterénu a jsou umístěny ve dvou řadách podél nově navržené komunikace, která obsahuje zpomalovací prvky, aby došlo ke zklidnění dopravy. V každé skupině je uprostřed cenný soukromý prostor pro obyvatele. Díky svažitému terénu není

třeba zřizovat drahé rampy a do garáží se vjíždí z úrovně komunikace na jižní straně objektu. Bytové domy mají pět nadzemních podlaží, z toho poslední podlaží je ustoupené, což je charakteristické pro stávající zástavbu Medlánků. Každá bytová jednotka je opatřena balkonem či terasou. V jižní části jsou navrženy dva objekty s občanskou vybaveností, které jsou v bezprostřední návaznosti na prodlouženou tramvajovou smyčku. Ve východní části je vyhrazen prostor pro veřejné prostranství v podobě rozlehlého parku, který vede od tramvajové smyčky směrem ke sportovní hale. Na těchto plochách je navrženo dětské hřiště, jezírko a parkové prvky s mobiliářem. Celý prostor je doplněn o pěší komunikace, zeleň, ale i volné travnaté plochy.

Axonometrie celého území [Lucie Hlobilová, Ústav architektury, FAST VUT, 2022/2023]

Druhý návrh

Studentka Jana Šešulková ve svém návrhu maximálním způsobem respektovala stávající zelený pás, který se line celým územím a navazuje na Zámecký park a medlánecké kopce a podpořila tak cenný brněnský krajinný prvek. Jediným omezením pro její návrh je rozvoj přilehlé medlánecké vozovny.

Důraz kladla na vytvoření kvalitních ploch pro rekreaci a jádrové veřejné prostranství uprostřed lokality, které je určeno pro odpočinek či společenský

život. Nachází se zde nejhodnotnější část – park, který je ohraničený polyfunkčními domy s převahou bydlení. Tento prostor je lemován kolonádou přisazenou k domům, čímž vzniká venkovní korzo. Kavárny, bistra a restaurace jsou orientovány svými zahrádkami do tohoto prostoru, čímž do něj vnášejí živost. Jsou zde navrženy velké lavičky a jezírko, do kterého je svedena dešťová voda ze střech. Kolem jsou postranní cestičky pro propojení s přeloženou tramvajovou smyčkou, která je přesunuta do středu území, čímž jej dopraveně bezproblémově obslouží. Je zde také

situovaný navržený domov pro seniory, který studentka rozpracovala jako svoji diplomovou práci.

Třetí návrh

Student Petr Otépka navrhl nové lokální centrum Medlánek při zachování vynikajícího dopravního napojení na okolní části. Hlavním koncepčním motivem jeho návrhu je vytvoření nové městské třídy s tramvajovým pásem lemované reprezentativními bytovými domy. Třída je zakončena náměstím – novým míst-

Axonometrie celkového návrhu [Jana Šešulková, Ústav architektury, FAST VUT, 2023/2024]

Axonometrie návrhu jádrového veřejného prostranství [Jana Šešulková, Ústav architektury, FAST VUT, 2023/2024]

Axonometrie celého návrhu [Petr Otépka, Ústav architektury, FAST VUT, 2023/2024]

ním centrem, které je tvořeno význačnými budovami – kostelem, multifunkční halou, radnicí a centrem pro seniory, které detailně vyřešil ve své diplomové práci. Nové tramvajové vedení umožňuje její další napojení u stávající smyčky a prodloužení směrem na sever k současnému centru Medlánek. Obytná zástavba v podobě menších bytových domů, viladomů a rodinných domů je umístěna do okrajových poloh. Návrh pracuje s principy modrozelené infrastruktury a s modelem švédského BGG systému (modro-zeleno-šedý systém). Bytové domy mají soukromá prostranství pro své obyvatele. V západní části jsou navrženy viladomy, kde některé z nich mají sdílenou zahradu, a tím reagují na rodinné domy v jejich blízkosti. Ulice jsou zklidněné, aby se v nich lidé

cítili bezpečně a chodci se tam mohli pohodlně pohybovat. V severní části je plánována zástavba rodinných domů, které navazují na stávající vilky na severní hranici řešeného území. Parkovací plochy jsou umístěny zejména u plánované sportovní haly a mateřské školy, kde se počítá s větším pobytem lidí. Pro odclonění prachu a hluku je mezi kolejemi zelený pás a trať je lemována alejí. Střechy na bytových domech jsou ozeleněné, čímž snižují tepelnou bilanci budov a esteticky dotváří střešní krajinu celého území.

Závěr

Ve všech návrzích byl kladen velký důraz na vytvoření kvalitních veřejných a ven-

kovních pobytových prostor s modrozelenou infrastrukturou a návazností na městskou a parkovou zeleň, která podporuje zadržování vody v krajině. Mezi důležité prvky návrhů se řadí také aleje a stromořadí v ulicích, které pomohou ochladit celou čtvrť v letních měsících. Pro bydlení tak jsou vytvořeny optimální podmínky. Předložené práce vytváří předpoklady pro vznik kvalitního ekologického bydlení v 21. století a reagují tak na nastupující globální oteplení.

Všechny studentské návrhy včetně tří projektů, které jsem pro městskou část Brno-Medlánky navrhnul (Mateřská škola Nadační, Přístavba k Základní škole Hudcova, Multifunkční sportovní hala), bylo možné vidět na výstavě, která proběhla v říjnu 2024 v Galerii Pod bukem na Hlinkách 142c v Brně.

Použité zdroje:

Archiv Ústavu architektury, Fakulta stavební VUT v Brně, studentské předdiplomové práce z akademických ročníků 2022/2023 a 2023/2024.

Perspektiva náměstí [Petr Otépka, Ústav architektury, FAST VUT, 2023/2024]

Ing. arch. Jiří Gerö, Ph.D., DPEA
Ústav architektury
Fakulta stavební VUT v Brně